
FALO

ITALIAANS PUZZELMAGAZINE

ZOMER | 2017

N05

FALO'S ITALIAANSE SCHOOL

Ontwerp en redactie:

Olaf van Maaren | info@deitaliaanseschool.nl

Vragen, opmerkingen of suggesties zijn altijd welkom! Contact:
info@deitaliaanseschool.nl | facebook.com/falositaliaanseschool

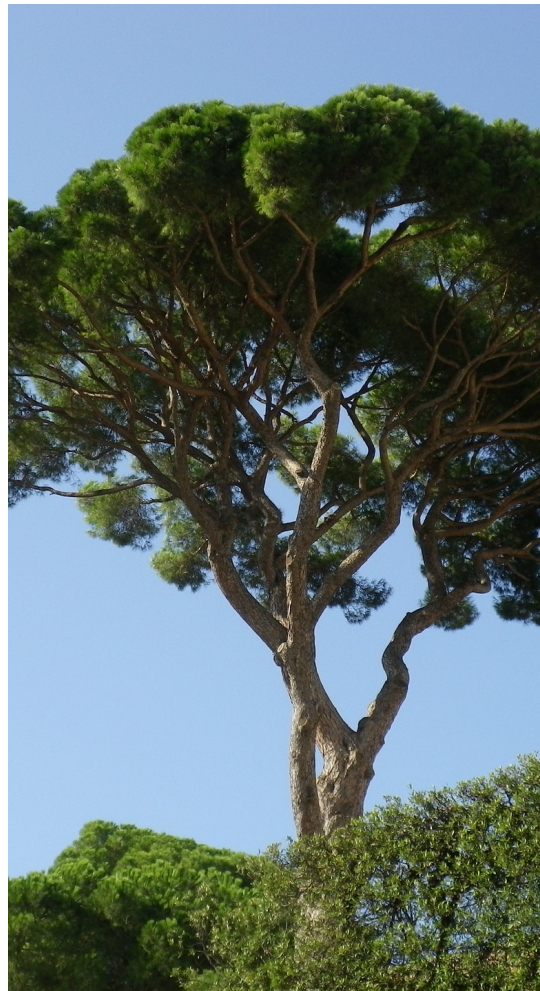
deitaliaanseschool.nl

FALO

Puzzelmagazine **Zomer 2017**

Voorwoord Het Falò Magazine	quattro cinque
Wat te doen in Rome? Spaanse Trappen	sei sette
Campo de' Fiori Vaticaanmuseum Leer Italiaans <i>Kamperen</i>	dieci seidici diciotto
Fontein in Rome Colosseum Achter het Colosseum	ventuno ventiquattro ventisette
Trevifontein Onbekende plekken Vaticaan	ventinove trentadue trentacinque
Pantheon Musea in Rome Afkoeling	trentasette trentanove quarantaquattro
Puzzels	quarantotto
Antwoorden	sessantuno

Verder: Villa Borghese **15** Monti **28** Appia Antica **38** Trastevere **47**

Voor je ligt het speciale Rome-nummer van het Falo Magazine. De afgelopen maanden mocht ik doorbrengen in de Eeuwige stad en de verhalen over al het moois heb ik nu voor je verzameld.

Om Rome echt te leren kennen heb je veel tijd nodig en dat heeft niet iedereen. Daarom heb ik de grote attracties van Rome afzonderlijk behandeld, waardoor jij zelf de informatie kunt verzamelen waar jij wat aan hebt!

Met in totaal 80 pagina's aan artikelen en puzzels mag je dit gerust een bewaarnummer noemen. Gelukkig kun je alle artikelen nu ook gemakkelijk terug lezen via de Falo Magazine App. Meer informatie daarover vind je op pagina 19. Zo kun je ook in Rome zelf de tips doornemen!

Hopelijk kan dit magazine je vermaken.

Fijne zomer!

Olaf van Maaren

Oprichter, ontwerper en schrijver van Falo.

**MEN BEGEERDE
ROME NIET OMDAT
ZE GROOTS WAS.
ZE WAS GROOTS,
OMDAT ZE WERD
BEGEERD.**

G.K. CHESTERTON

Ciao

DIT IS HET FALO MAGAZINE

Wat vorig jaar zomer begon als een experiment is nu een vast onderdeel van de Italiaanse School: Het Falo Magazine. Net als alle andere onderdelen is het gratis en draagt het bij aan het doel van de website: zoveel mogelijk mensen enthousiast maken over de Italiaanse taal & cultuur. Omdat het magazine redelijk nieuw is, vind je op deze pagina wat handige weetjes!

Artikelen

Ieder magazine bestaat uit een mengeling van artikelen en Italiaanse puzzels. Dat onderscheidt het Falo Magazine van de andere magazines over Italië. In deze editie vind je drie grote artikelen en elf puzzels aan het einde van het magazine.

Gratis

Uiteraard! Het is een hobby en geen bron van inkomsten voor mij. Mochten de kosten in de toekomst oplopen, ga ik op zoek naar sponsors, maar het blad en de website blijven gratis voor iedereen.

Connectie met de website

Inmiddels telt de website van Falo al zo'n 500 artikelen. Het kan dus goed zijn dat er in het magazine iets gezegd wordt over een persoon, stad of regio waarover je meer informatie kunt vinden op de website. Lees je het magazine online? Klik dan met je muis op de link of tik het adres in je browser!

App

Wist je dat er ook een speciale Falo Magazien App bestaat? Daarop kun je de artikelen van alle magazines lezen en alle puzzels maken. De app is beschikbaar voor IOS en Android.

WAT TE DOEN?

In hoeveel dagen?

Er is méér dan genoeg te doen en te zien in Rome. Ondanks dat ik hier nu al wat maanden woon, staan er nog steeds plekken op mijn verlanglijstje. Hier heb ik een kort overzicht gemaakt van activiteiten per dag. Slechts een suggestie natuurlijk..

2 Dagen

Een vluggertje. Soms kan het niet anders. Uiteraard moet je het **Forum Romanum** en het bijbehorende **Colosseum** gezien hebben. Vanaf daar kun je ook het monument voor **Vittorio Emanuele II** en het **Capitool** bezoeken. De andere dag kun je het **Sint-Pieterplein**, **Piazza Navona**, de **Trevifontein** en de **Spaanse trappen** bekijken. De Sint-Pieter een bezoek brengen, raad ik sterk af in 2 dagen. De rij is vaak lang, wat zonde van de kostbare tijd is!

3 Dagen

Ga een derde dag eens naar **Campo de' Fiore**, de Joodse **Ghetto** en ontdek een avond de wondere wijken **Trastevere** of **Monti**. Ook kun je het **Pantheon**, de **Santa Maria sopra Minerva** en de **San Luigi dei Francesi** een bezoek brengen bij drie dagen.

4 Dagen

Bij vier dagen heb je al iéts meer rust. Je kunt nu een bezoek brengen aan de **Sint-Pieter** en een van de bekende musea (**Vaticaanmuseum**, **Capitolijns museum** of **Galleria Borghese**). Ook kun je een middag een bezoek brengen aan het stadspark **Villa Borghese** bijvoorbeeld.

5 Dagen

Heb je nog een extra dag kun kerken als de **Santa Maria Maggiore**, **San Clemente** en de **San Giovanni in Laterano** bezoeken. Of winkelen op de **Via del Corso** en de **Via Nazionale**.

Meer dan 5 dagen

Dan heb je het goed voor elkaar! Wanneer je de stad een dag wilt ontvluchten kun je naar **Ostia Antica**, **Tivoli** of naar het strand gaan. Ook kun je een fiets huren in **Parco Via Appia Antica** en daar de ruïnes bekijken.

DE BEKENDSTE WEG OMHOOG

DE SPAANSE TRAPPEN

Voor veel mensen is dit een van de meest geliefde ontmoetingsplekken: De Spaanse trappen. De trappen verbinden het Piazza di Spagna met de Trinità dei Monti sinds 1726. Het is een mooie plek om even uit te rusten en te genieten van een prachtig uitzicht op de eeuwige stad.

HET BEGIN VAN DE TRAPPEN

In tegenstelling tot veel andere bijzondere monumenten en gebouwen in Rome werd de opdracht tot bouw van deze trappen niet gefinancierd door een van de Pausen, maar door de Franse eigenaren van de Trinità dei Monti. De officiële naam is dan ook niet Spaanse trappen, maar Scalinata della Trinità dei Monti (De trappen van de Trinità dei Monti).

De Fransen vonden dat hun kerk niet via kleine kronkelweggetjes bereikt moest worden, maar dat er een volwaardige trap naar toe moest worden geleid. Dat plan stamde al uit halverwege de 17e eeuw, heeft het toch heel lang geduurd voordat de trap daadwerkelijk gerealiseerd is. Dat had voornamelijk te maken met het meningsverschil tussen de Fransen en de Paus. De Fransen wilden namelijk een groot standbeeld van hun Lodewijk XIV aan het eind van de trappen, maar dat ging Paus Alexander VII Chigi toch wat te ver. Uiteindelijk stemden beiden in 1720 in met het ontwerp van Francesco de Sanctis en kon de bouw beginnen.

"SCALINATA DELLA TRINITÀ DEI MONTI IS DE OFFICIËLE NAAM"

MAAR DOOR HET PIAZZA DI SPAGNA KENT IEDEREEN HET ALS DE SPAANSE TRAPPEN.

RENOVATIE

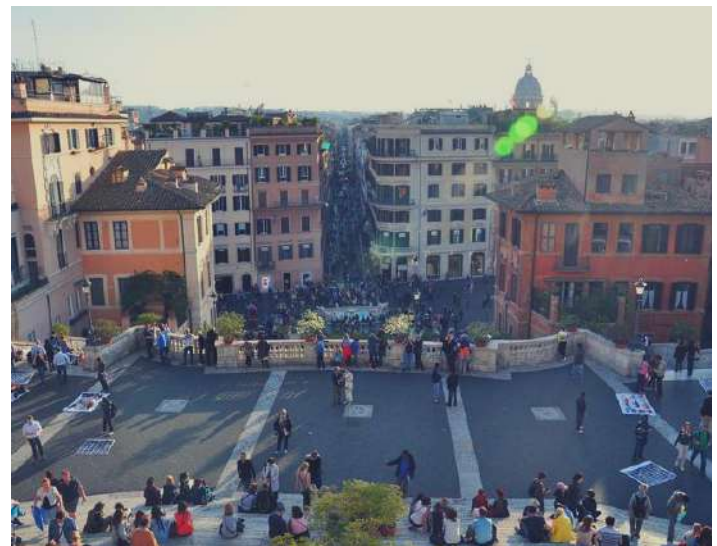
Van oktober 2015 tot september 2016 werden de Spaanse trappen gerestaureerd. Omdat de Italiaanse staatskas het bedrag van zo'n anderhalf miljoen euro niet kon missen, is de hulp van externe private organisaties ingeschakeld. Die hulp kwam uiteindelijk van Bulgari, waarvan een vestiging op enkele meters van de trap liggen.

PIAZZA DI SPAGNA

De Spaanse trappen beginnen beneden dus op het Piazza di Spagna. Dit plein is nu vernoemd naar de Spaanse ambassade die op deze plek in de 17e eeuw is gevestigd. Voor die tijd heette het plein juist Piazza di Francia (Plein van Frankrijk) dat dan weer was vernoemd naar de Franse kerk Trinità dei Monti. Door de komst van de Spaanse ambassade en de vele Spaanse soldaten die er sindsdien op het plein vertoefden, veranderde de stad de naam van het plein naar Piazza di Spagna (Plein van Spanje)

TRINITÀ DEI MONTI

Wanneer je de Spaanse trappen dan eenmaal beklommen hebt, word je beloond met een fantastisch uitzicht. Vergeet echter niet de Trinità dei Monti te bezoeken. Deze dubbele kerktoeren is gesticht in 1495 door de Franse Koning Karel VIII en nog steeds in Frans bezit. De kerk en het bijbehorende klooster werden in 1828 door de Franse staat aan de zusters van Sacré-Coeur geschonken en tot 2006 hebben deze zusters op deze bijzondere plek gewoond. In de kerk vind je verschillende werken. In de eerste linkerkapel vind je een model van de Piëta door de Duitse Wilhelm Achtermann en in de tweede linkerkapel de kruisafneming van Volterra. Het doek van Volterra is zeer geliefd; hij was een leerling van Michelangelo en die invloeden zijn terug te vinden in het ontwerp.

HOVEEL TREDEN?

Het ontwerp van de trap bestaat uit 135 treden (11 x 12 treden + 3 treden aan het begin) en drie terrassen. Die drie terrassen zijn niet toevallig; het is een verwijzing naar de Trinità, wat drie-eenheid betekent.

Fontein

Op het Piazza di Spagna vind je ook de della Barcaccia. Meer informatie daarover vind je op pagina 22.

Campo de' Fiori

Veld der Bloemen

TEKST: OLAF VAN MAAREN
FOTO'S: ROBERTO TADDEO

Een van de bekendste en oudste markten van Rome vind je op het Campo de' Fiori. Sinds 1869 vind je er 6 dagen per week - alleen op zondag niet - een versmarkt! Maar het plein biedt en bood veel meer dan alleen verse producten in de afgelopen 2000 jaar. Laten we eens ontdekken wat er zoal beleefd is op het Campo de' Fiori in Rome!

Ten tijde van de Romeinen was er op de plek van het plein een grote weide dat lag naast het grote Theater van Pompejus en in de buurt van een Tempel van Venus. Het was een mooi groen stuk.

Ook na Romeinen is er zeer lange tijd niks gedaan met de plek. De ruïnes van de Romeinen waren overwoekerd en er bloeiden struiken en wilde bloemen. Daar komt zeer waarschijnlijk ook de huidige naam van het plein vandaan: Campo de' Fiori (Bloemenveld).

In de 14e eeuw kocht de familie Orsini een groot stuk grond in de buurt van de locatie van het huidige plein en bouwde daar hun residentie. De ligging was gunstig; dichtbij het Vaticaan en het Capitool. Niet lang daarna volgden dan ook meer families en ontstond er een nieuwe wijk.

HET PLEIN IS NOG STEEDS EEN VAN DE LEVENDIGSTE VAN DE STAD.

Halverwege de 15de eeuw reorganiseerde paus Callistus III het gebied en gaf de opdracht tot de aanleg van het plein en enkele gebouwen. Het werd een zeer levendige wijk, waar twee keer per week een veemarkt werd gehouden en waar veel herbergen zich vestigden. Deze herbergen zaten vaak vol met pelgrims die op weg waren naar het Vaticaan.

Het plein kreeg wat aanzien. Het lag op de route naar het Vaticaan en veel pelgrims verbleven hier in een herberg of brachten de nacht door bij een van de prostituees, die er veel liepen.

Donkere kant

Maar naast de vrolijke kant van het plein, was er ook een zeer donkere kant: de vele openbare executies op het plein. Regelmatig werden hier mensen aan de galg of op de brandstapel gezet. Een van deze mensen was de filosoof Giordano Bruno. Bruno werd in 17 februari 1600 op de brandstapel gezet na beschuldiging van ketterij door de Inquisitie. De filosoof geloofde op een andere manier in god dan de kerk zelf. Hij was een Pantheïst; hij geloofde dat God in alles aanwezig was en niet een persoon die op afstand de aarde bestuurd. Er bestaan ook verhalen dat hij zou geloven dat het heelal oneindig zou zijn en daarom de brandstapel op moest. Dit is zeer waarschijnlijk niet waar, omdat er veel meer filosofen en wetenschappers waren destijds die hetzelfde geloofden, maar niet zo'n lot hebben moeten ondergaan.

BRUNO KIJKT NU VOOR ALTIJD RICHTING HET VATICAAN

Markt

De markt die je vindt op het Campo de' Fiori bestaat al sinds 1478. Echter vond die toen nog niet plaats op dit plek. Deze markt begon op het Capitool, is later naar Piazza Navona verhuisd en in 1869 pas op het Campo de' Fiori beland. Je vindt er iedere dag - behalve op zondag - verse bloemen, groenten, fruit, vlees en kaas. Hij opent 's ochtends vroeg en gaat door tot aan het eind van de middag. Daarna worden alle kraampjes opgeruimd en kan het nachtleven beginnen!

Villa Borghese

ONTSPANNING

Het grootste park in het centrum van Rome is **Villa Borghese**. Dit oude park is al aangelegd in 1608 in opdracht van Scipione Borghese en heeft oppervlakte van liefst zes vierkante meter!

Op dit stuk grond vind je verschillende tempels en kunstmatige ruïnes die aan het begin van de negentiende eeuw gebouwd zijn.

Een van die mooie plekken is het **Giardino de Lago** (Tuin van het Meer). In het midden van het meer vind je een klein eilandje met een tempel uit 1795. De god binnenin de tempel is *Asclepius*, god van de Geneeskunde.

Naast de vele natuur vind je er ook een **Giardino Zoologico** (dierentuin) met bijna 1000 dieren, een Etruskisch museum en een van Rome's belangrijke musea: **Galleria Borghese** met enkele topstukken.

Het is park is vanaf het centrum gemakkelijk te bereiken vanaf het Piazza del Popolo of via de Viale della Trinità dei Monti.

MUSEI VATICANI

Een van meest waardevolle kunstcollecties ter wereld vind je in het Vaticaanmuseum in Vaticaanstad. Van werken uit de vroege Middeleeuwen tot topstukken uit de hoge Renaissance; je vindt er ontzettend veel. Een klein overzichtje geef ik je hier!

Hoe komt het Vaticaan aan zoveel kunst?
Allereerst had en heeft de kerk ontzettend veel geld. Met dat geld konden ze de vele kunstenaars opdracht geven of kunst kopen van rijke families. Paus Gregorius I (590) was de eerste paus die aangaf hoe belangrijk kunst was voor de kerk: 'Schilderingen kunnen voor de ongeletterden hetzelfde uitrichten als het schrift voor degenen die wel kunnen lezen.'

En vergeet niet dat het merendeel van de mensen destijds ongeletterd was. Kunst was dus ook een bindingsmiddel van de kerk met haar volgelingen.

'Schilderingen kunnen voor de ongeletterden hetzelfde uitrichten als het schrift voor degenen die wel kunnen lezen.'

De officiële naam is 'I Musei Vaticani', de vaticaanse musea dus. Binnen het gebouw vind je dan ook verschillende musea. Dit zul je waarschijnlijk echter niet doorhebben; je zou het ook tentoonstellingen kunnen noemen. Zo vind je een stuk met Egyptische werken, beeldende kunst, schilderwerken uit de late middeleeuwen en uiteraard de Sixtijnse kapel.

De **Sixtijnse kapel** is misschien wel het bekendste deel van het museum. De kapel is bijna in zijn geheel geschilderd door één man: Michelangelo. In 1473 gaf Paus Sixtus de opdracht tot de bouw van deze kapel, waarin de kardinalen vandaag de dag nog steeds de nieuwe paus gekozen wordt door de kardinalen.

Een ander topstuk uit de collectie van het Vaticaan is de **Laocoöngroep** (zie de foto boven de tekst). Deze is rond 1500 gevonden in de wijngaarden rondom Rome en stamt uit de tijd rond 30 v.Chr.! Je ziet de Trojaanse priester Laocoön, die de Trojanen wilde waarschuwen het paard van Troje niet binnen te halen. Volgens de overlevering werden de priester en zijn zoons vervolgens gewurgd door slangen van Poseidon. Wie het beeldhouwwerk gemaakt heeft, is niet precies bekend.

Verder moet je tijdens je bezoek aan het museum ook zeker de **Kamers van Rafaël**, de **Pinacothek** en de **landkaarten** gezien hebben! Reserveren is wel een must, aangezien de rij voor het museum ongelofelijk lang kan zijn. Je bent ongeveer 2-4 uur binnen; afhankelijk van je interesse in de kunst.

LEER ITALIA- ANS

Meer artikelen op de website van Falo.

Kamperen: De een bemint het, een ander verafschuwt het. Feit is dat er op bijna iedere Italiaanse camping wel een Nederlandse caravan of tent te vinden is en dat daarom wat handige Italiaans woorden en zinnen voor bij het kamperen geen kwaad kunnen!

Het Italiaanse woord voor camping is **campeggio** [kampedzjio]. Op sommige campings vind je alleen plekken voor **una tenda**, op andere kun je ook terecht met je **caravan** (ook wel *roulotte* genoemd) of camper. Het komt er in ieder geval op neer dat je primitief leeft in **la natura**.

Reception

Wanneer je de camping op komt, vind je vaak **il reception** of **l'ufficio**. Daar moet je jezelf dan melden. Als je niet hebt gereserveerd dan vraag je: **Cherchiamo un posto per una tenda/un caravan/un camper!** [Tsjerkieamo oen post per oen tenda/ oen karavan/ oen kamper] (we zoeken een plek voor een tent/een caravan/een caravan).

Als ze een plekje hebben, zal hij vermoedelijk een plattegrond geven van de camping. Zo weet je precies waar **la doccia** [la dotsjia] (de douche) is en waar **il bagno** (toilet) zich bevindt. Wanneer je in een tent slaapt, moet je ook ergens je eigen afwas doen. Dit kan bij **il lavatoto stoviglie**.

IN DE ZON KOOK JE AL BINNEN EEN HALF UUR IN JE EIGEN ZWEET.

Wanneer je dan je plekje hebt gekregen en het echte kamperen kan gaan beginnen, kun je wel wat handigheidjes gebruiken. Wat dacht je van een **apriscatole** (blikopener) voor het blik bonen of een **torcia** (zaklamp) om in de avonduren op avontuur te gaan.

Wanneer je een tent hebt, moet je niet vergeten een **martello** (hamer) mee te nemen om de **picchetti** in de grond te bevestigen. Verder is het handig om wat **carta igienica** bij te hebben om je behoeftes te kunnen doen in het toiletgebouw.

Om 's avonds un fuoco te maken, heb je wat **fiammiferi** (lucifers) nodig. Maar vraag van te voren wel even of dit is toegestaan, want open vuur kan ook een gevaar vormen voor de omgeving! Je vraagt dan: **è permesso fare il fuoco?**

Dit alles kun je bijna altijd kopen in de **negozio** op de camping zelf, wanneer deze er is!

Ombra

Ja, ik weet het: de zon is aantrekkelijk in Italië. Maar wanneer je er je tent of caravan in weg zet, zul je na een half uur al koken in je eigen zweet. Probeer dus een plek in de ombra te bemachtigen!

APP

LEES ALLE ARTIKELLEN EN MAAK ALLE PUZZELS VANAF JE TELEFOON

Altijd ben ik aan het denken hoe Falo beter kan. Dat hoeft niet eens inhoudelijk te zijn, maar kan ook met de toegankelijkheid te maken hebben. Omdat het maken van de puzzels nogal omslachtig was, heb ik een app ontworpen. Daarop lees je niet alleen alle artikelen, maar kun je ook alle puzzels maken! De app is beschikbaar voor Android en voor IOS en is uiteraard helemaal gratis. Waar wacht je nog op?

5

MAGAZINES

Alle artikelen van de vijf magazines kun je lezen op de app.

11

BONUSPUZZELS

Naast de puzzels uit het magazine vind je er ook hoop bonuspuzzels.

36

PUZZELS

Typ het antwoord in en check of het goed is! Zo simpel.

FONTANA DEL TRITONE
BERNINI, 1640
PIAZZA BARBARINI

Fonteinen in Rome

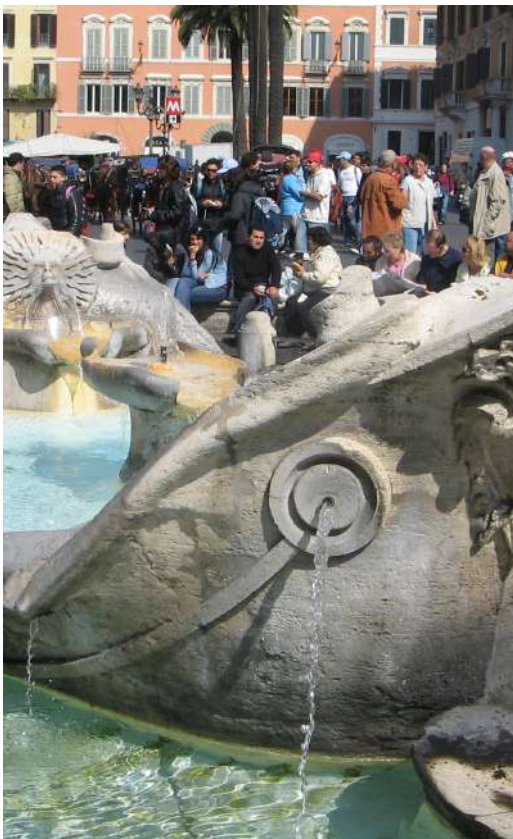
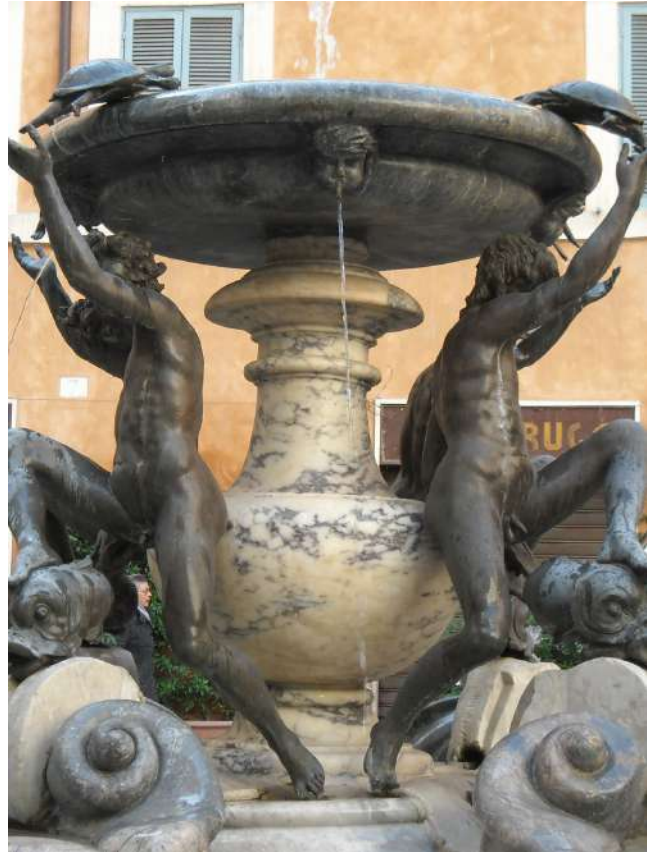
PARELS IN DE BINNENSTAD

Doordat de Romeinen met hun viaducten al hadden gezorgd voor een goede aansluiting op water, konden de vele architecten en kunstenaars van de 16e tot de 18e eeuw zich uitleven en zijn er een aantal prachtige fonteinen ontstaan in het centrum van Rome. In dit artikel neem ik je mee naar Fontana Del Tritone, Fontana della Barcaccia, Fontana dei Fiumi en Fontana delle Tartarughe. Fontana di Trevi wordt uitgebreid behandeld.

Fontana delle Tartarughe

In de Joodse Ghetto van Rome vind je op het Piazza Mattei een van de mooiste fonteintjes van Rome: Fontana delle Tartarughe, ofwel *Schildpaddenfontein*. Deze fontein is gemaakt in 1584 en ontworpen door Giacomo della Porta.

Je ziet vier jongens die proberen schildpadden over de rand te duwen. Opvallend is dat zij alle vier in hun andere hand de staart van een dolfijn vasthebben. Het originele plan was dan ook om er een dolfijnenfontein van te maken, maar door een te lage waterdruk spotten de dolfijnen geen water. Deze dolfijnen zijn dan ook snel na de oplevering verwijderd. De schildpadden zijn er pas in 1658 aan toegevoegd.

Fontana della Barcaccia

Op het **Piazza di Spagna** en voor de Spaanse trappen vind je de Fontana della Barcaccia (De fontein van de Lelijke Schuit). Het 'lelijke' in de naam verwijst niet zozeer naar de uitvoering van de fontein door **Pietro Bernini** en zijn beroemde zoon, maar naar de inspiratiebron van de twee. Enkele jaren voordat paus Urbanus VIII de opdracht gaf voor deze fontein, raakte de Tiber namelijk buiten zijn oever en kwam er een klein lelijk bootje terecht op deze plek. En zo kwamen de Bernini aan hun inspiratie voor de fontein en haar naam.

Verwacht geen spectaculaire fontein; doordat er een zeer lage druk was op het aquaduct die de fontein bedient, konden de Bernini geen krachtige stralen verwerken in het ontwerp. Ze kozen er voor om de fontein een beetje in te graven en slechts enkele stralen water te gebruiken.

Fontana dei Fiumi

Fontana dei Quattro Fiumi zoals de fontein officieel heet, vind je op het gezellige **Piazza Navona**. Het is een werk van **Gian Lorenzo Bernini** uit 1651. Je ziet hier vier zeegoden afgebeeld, die elk staan voor een rivier uit een werelddeel: de **Nijl** (Afrika), de **Ganges** (Azië), de **Rio del la Plata** (Amerika) en de **Donau** (Europa). Wie welke is kun je herkennen aan de attributen die de goden bij zich dragen. Zo draagt de god van de Nijl een doek over zijn hoofd, omdat de bron van de Nijl nog niet bekend was. De god van de Ganges draagt een roeispaan, omdat de rivier goed te bevaren is. De Rio del la Plata is te herkennen aan de muntjes rondom de god, vanwege de vele bodemschatten in Latijns Amerika. De Donau is tenslotte te herkennen aan de god met het wapenschild van de opdrachtgever Paus Innocentius X.

Net als meer obelisk in het centrum van Rome is ook deze afkomstig uit Egypte. Hij is vermoedelijk gemaakt rond het jaar 80.

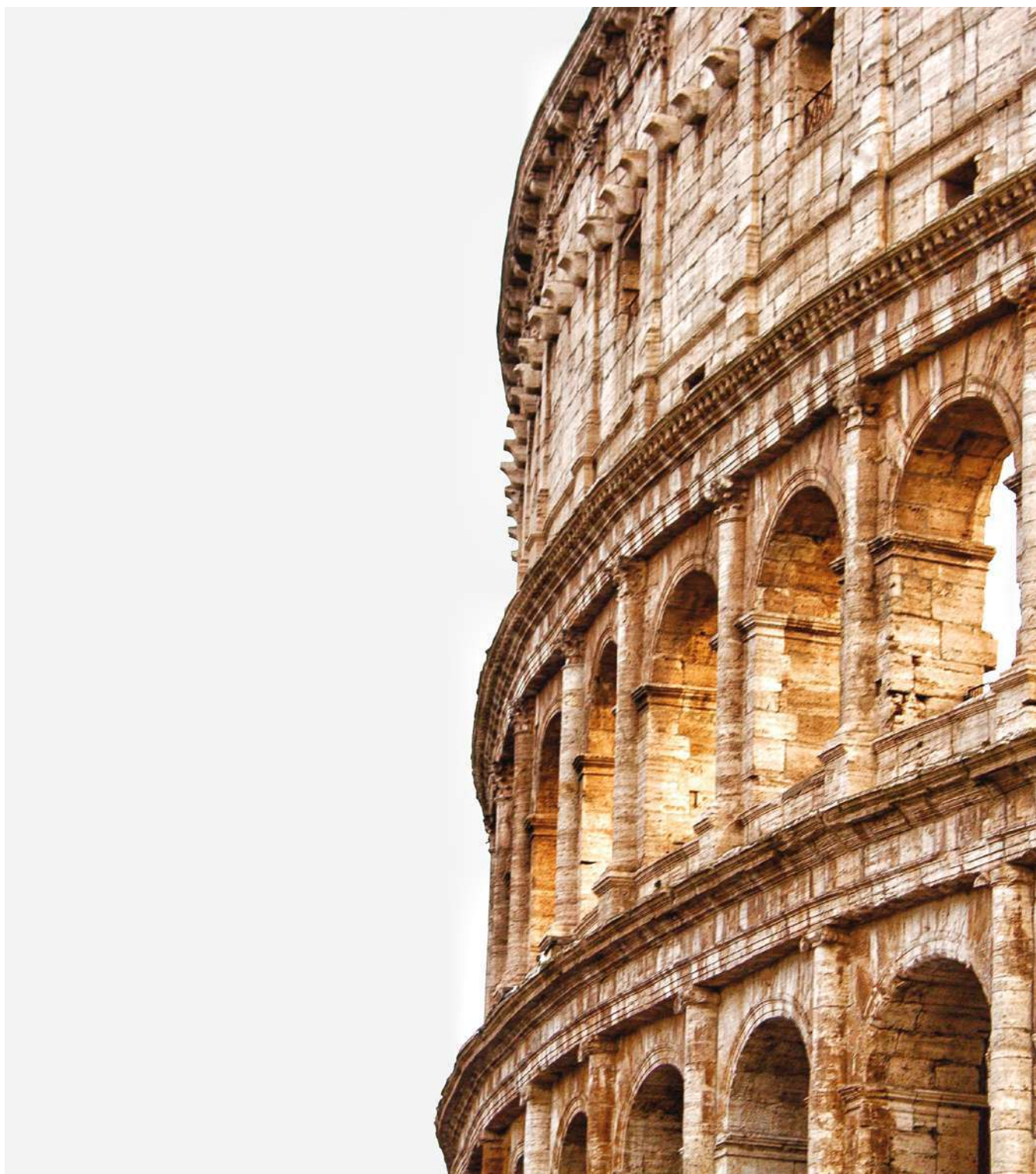
Fontana del Tritone

Op Piazza Barberini vind je een andere creatie van Gian Lorenzo Bernini: Fontana del Tritone. Paus Urbanus VIII kocht rond 1640 een villa voor zijn familie (Barberini-familie) en vond dat er in de buurt ook een mooie fontein moest komen. Dus gaf hij de opdracht aan Bernini tot het ontwerpen van deze fontein. Wat we zien (zie cover van het artikel) is de Griekse god **Triton**. Triton was half mens en half vis. Hij staat bekend om over het water met paarden en zeemonsters te rijden en om zijn hoorn, waarmee hij de golven kon bedaren.

colosseum+

DE ROMEINSE TIJD HERLEEFT, WANNEER JE ROND HET COLOSSEUM BENT.

Het bekendste bouwwerk van Rome is ongetwijfeld het Colosseum. Je kunt Rome niet een bezoek brengen zonder een glimp van deze indrukwekkende arena te hebben opgevangen. Waarvoor diende het colosseum en welke fabeltjes bestaan er over?

De naam Colosseum betekent in het Latijn kolossaal. Dit is echter de bijnaam van het amfitheater, dat officieel de naam Flavisch Amfitheater draagt, vernoemd naar de dynastie Flavii die tussen 69 en 96 aan het roer van het Romeinse rijk stonden.

Keizer Vespasianus gaf in 72 de opdracht tot de bouw, nadat hij in 70 belangrijke schatten in Jeruzalem had geplunderd. En de plannen waren groots: Het zou het grootste amfitheater van het Romeinse rijk worden met een hoogte van 48,5m en een omtrek van 527m!

Het is bizar om te bedenken dat het gehele Colosseum in minder dan tien jaar uit de grond gestampt is. Daarvoor werden dan weer wel tienduizenden slaven opgetrommeld, die met gevaar voor eigen leven de duizenden stenen naar boven brachten.

Toen het theater in 80 voltooid was, konden er in totaal 50.000 mensen in. Dat is meer dan in menig voetbalstadion past en was destijds een absoluut record.

Wanneer je het Colosseum hebt betreden, zul je ook het *hypogeum* (labyrint) zien.

Deze is later aangebracht door keizer Domitianus. In het Labyrint vond je verschillende liften en valkuilen, waarmee wilde dieren de arena in en uit konden. Er werden hier dan ook gruwelijke gevechten gehouden tussen zowel gladiatoren als dieren.

Een fabeltje dat veel de ronde gaat, is dat er zeeslagen werden gehouden in het Colosseum. Hoe spectaculair dat ook mag klinken, de Romeinen waren nooit in staat om zulke grote hoeveelheden water te verplaatsen, te behouden en weer af te voeren.

TIP: Reserveer van te voren je ticket; dat scheelt veel wachttijd. Ook kun je er voor kiezen je ticket op te halen bij het Palatijn. Het kaartje is zowel geldig voor het Colosseum, Palatijn als het Forum Romanum, maar bij de kassa's van het Palatijn is het vaak veel rustiger.

“

Hier vonden processies plaats, werden verkiezingen gehouden en vond veel handel plaats.

HET FORUM ROMANUM

Vanaf het Colosseum heb je ook zicht op het Forum Romanum. Dit was vroeger een zeer belangrijke plek voor de Romeinse rijk; hier vonden processies plaats, werden verkiezingen gehouden en vond veel handel plaats. Het was het centrum van de stad. Vandaag de dag zie je daar nog weinig van terug, maar met wat fantasie kom je een eind!

De weg *Via Fori Imperiali*, die het Colosseum met Piazza Venezia verbindt en dwars door het Forum gaat, lag er vroeger nog niet. Deze is aangelegd door Mussolini om het centrum beter bereikbaar te maken. Hier is veel kritiek op gekomen, omdat hij daarmee eeuwenoude ruïnes verwoestte en duizenden mensen hun huis verloren. De straat is de ideale plek om het Forum te ontdekken.

Monti

WIJKJE

Het eeuwenoude wijkje Monti ('bergen' in het Italiaans) vind je midden in het oude centrum, tussen de *Via Cavour* en de *Via dei Fori Imperiali*. De wijk stamt al uit de oudheid, toen het vooral bewoond werd door de armen en de prostituees.

Vandaag de dag is dat helemaal anders. In de wijk vind je erg veel restaurantjes en authentieke winkeltjes. Maar pas op: het wijkje doet haar naam eer aan; de straten gaan kronkelend op- en afwaarts.

Het centrale plein is het **Piazza della Madonna dei Monti**. Hier is het rond de fontein op ieder moment van de dag gezellig. In de ochtend komen hier de ouderen van de wijk samen voor een praatje en zodra de avond begint te vallen, komen de studenten hier samen een drankje drinken.

Je kunt een rondje Monti doen door vanaf het plein de *Via Leonia* te nemen, de *Via Urbana* te volgen tot de *Via Peniserna* (zeer heuvelachtig) en aan het einde bij de *Salita del Grillo* afslaan om via de *Via della Madonna dei Monti* terug te keren.

Tip: bezoek het verstopte park **Villa Aldobrandini** aan de *Via Mazzarino*.

FONTANA DI TREVI

Het is de bekendste fontein van Rome, wellicht van heel Italië: Fontana di Trevi (Trevifontein). Hoewel het er het hele jaar ontzettend druk is, moet je dit bijzondere monument gezien hebben bij een bezoek aan Rome! Je wilt toch immers ook zéker weten dat je hier ooit terug zult komen?

GESCHIEDENIS

De Trevifontein is niet de eerste fontein op deze plek. Ook voor de bouw van de Trevi in 1732 was er een kleine fontein te vinden op dit plein. De fontein markeerde het einde van het aquaduct Virgo dat al in 19 v.Chr. was aangelegd. Paus Urbanus VIII wilde in 1629 al een vervanger voor de fontein en gaf Bernini de opdracht een schets te maken. Toen de Paus in 1644 echter stierf, gingen de plannen weer de la in en werd er lange tijd niks meer mee gedaan.

Tot Paus Clemens XII in 1730 besloot dat het echt tijd voor vervanging was. Zijn naam zie je ook nog gegraveerd op het plakaat boven de fontein. Clemens XII organiseerde een wedstrijd, die werd gewonnen door Alessandro Galilei. In Rome was er echter oneenigheid dat weer iemand uit Florence de opdracht zou krijgen en dus ging de opdracht naar nummer 2: Nicola Salvi. Salvi was eigenlijk vooral een ontwerper van Theaters. Dat kun je stiekem nog wel een beetje terugzien aan de balustrades.

NICOLA SALVI WAS NUMMER 2, MAAR WEL EEN ROMEIN.

NAAM

Wie een woordje Italiaans spreekt, zou zelf al achter afkomst van de naam van de trevifontein kunnen komen: Tre-vi(e) (drie wegen). In de tijd dat de fontein werd geopend kwamen er drie straten uit op het plein. De fontein kreeg daarom al snel de naam Fontein van de drie wegen (Fontana di Trevi).

WAT WORDT ER UITGEBEELD?

Het thema van de trevifontein is 'de oceaan'. Midden in de fontein, op een reusachtige schelp, vind je de Romeinse zeegod Oceanus. Hij wordt voortgetrokken door twee paarden. Het rechter paard is rustig, maar het linkerpaard zeer wild. Dit symboliseert de zee: soms kalm en soms zeer ontstuimig. In de twee nissen vind je rechts het beeld van de Gezondheid en links het eeld van de Overvloed.

HOE GOOI JE EEN MUNTJE VOLGENS HET BOEKJE?

MUNTJES GOOIEN

Het is misschien wel de bekendste traditie onder de toeristen in Rome: het gooien van een muntje in de Trevifontein. De traditie kreeg bekendheid door de film *Three Coins in the Fountain* uit 1954, maar was al bekend voor 1900. Je kunt volgens de traditie één, twee of drie muntjes in de trevifontein gooien:

- **Één muntje:** Ooit zul je terugkeren in Rome
- **Twee muntje:** Je zult terugkeren én de liefde van je leven vinden in de Eeuwige stad.
- **Drie muntjes:** Je zult ooit trouwen met een Romein.

En als je het doet, moet je het goed doen: Met je rug naar het water een muntje met je rechterhand over je linkerschouder gooien. En niet omkijken! Alleen dan komen de beloftes volgens de traditie uit.

Dat er veel muntjes gegooid worden, blijkt wel uit het feit dat er in 2016 1,4 miljoen euro uit de Trevifontein is gevist.

ONBEKENDE PLEKKEN

Olaf van Maaren

Ben jij al vaker in Rome geweest en heb je alle bekende hoogtenpunten al bezocht? Dan wordt het tijd om alle 'onbekende' parels een bezoek te brengen. Op deze plekken vind je - zeker buiten het hoogseizoen - bijna niemand! En ik beloof je: deze plekken blijven je bij.

Ik heb drie 'onbekende' plekken uitgelicht, maar er zijn er ongetwijfeld veel meer! Heb jij nu ook een museum, park of uitzicht dat je wilt delen? Ga dan naar deitaliaanseschool.nl/parla en schrijf zelf een artikel!

Palazzo Doria Pamphilj

Nota bene in de hoofdstraat van het centrum (Via del Corso) vind je het *Palazzo* van de familie Doria Pamphilj. Deze ooit zo machtige familie woont hier nog steeds, maar hebben een deel van hun residentie opengesteld voor publiek. De kunstcollectie, die de familie in de loop der jaren heeft verzameld, is schitterend! Een groot deel van de collectie bestaat uit schilders uit de Lage Landen, die in de 17e en 18e eeuw zeer gewild waren. Zo hangt hangt er bijvoorbeeld een Rembrandt!

Giardino degli Aranci

Rome kent een aantal prachtige uitzichtpunten. Een van mijn persoonlijke favorieten is de Giardino degli Aranci (*sinaasappeltuin*). Deze groene tuin vormt een oase van rust en heeft een uitzicht waar je uren naar kan blijven kijken.

Je kunt de tuin bereiken door uit te stappen bij metro B *Circo Massimo* en via de rozentuin de weg omhoog te volgen. Wie wat verder doorloopt, vindt het bekendste sleutelgat van Rome: Kijk er doorheen en zie de Sint-Pieter!

Palazzo Spada

Nog een pareltje van een rijke familie uit de geschiedenis van Rome: Palazzo Spada. In de buurt van Campo de' Fiori, op Piazza Capo di Ferro, vind je dit 16e eeuwse bouwwerk. Je kunt de kunstcollectie een bezoek brengen, maar het meest bijzondere stuk kun je vanaf de binnenplaats al zien: De galerij van Borromini. De architect ontwierp in 1632 deze galerij en maakte daarbij gebruik van optisch bedrog. Hij zou 37m lang moeten lijken, maar is in werkelijkheid slechts 8m!

Nog meer

Ben je nog steeds niet uit ontdekt? Zoek dan ook eens deze plekken op:

- **Garbatella** Deze wijk is aangelegd door Mussolini en geeft een zeer dorps gevoel.
- **S.M. della Concezione** Deze kerk is een bezoek waard vanwege haar crypte versierd met beenderen.
- **Basilica Papale di San Paolo fuori le Mura** Deze bijzonder grote basiliek kun je bereiken met Metro B. Te combineren met *Garbatella*.

CURSUS

LEER GRATIS DE ITALIAANSE TAAL

Wil je er achter komen of het Italiaans iets voor jou is? Volg dan online de gratis cursus Italiaanse taal en cultuur van Falo's Italiaanse School! In twintig lessen leer je bijna 1300 woorden en leg ik je de belangrijkste grammatica uit. Daarnaast vertel ik je over een aantal belangrijke cultuurverschillen. Ga naar deitaliaanschool.nl/cursus voor meer informatie.

20

LESSEN

Met verschillende thema's en bijbehorende woordlijsten.

1

EXAMEN

Hoeveel heb jij geleerd? Maak het gratis examen!

1285

WOORDEN

Woordlijsten in .pdf bestand, waardoor je ze makkelijk kunt printen.

HET VATICAAN

DE GESCHIEDENIS & DE SINT-PIETER

Binnen de stadsgrenzen van Rome vind je een dwergstaatje dat wereldwijd ontzettend veel macht heeft: Città di Vaticano. Hier woont en werkt de paus, maar kun je bovenal de prachtige Sint-Pieter en de collectie van het vaticaanmuseum bewonderen.

Vaticaanstad zoals we dat nu kennen, bestaat eigenlijk pas sinds 1929. Toen tekenden Paus Pius XI en Mussolini het Verdrag van Lateranen, waarmee een einde kwam aan het 'gevangenschap' van de paus in Rome. Toen de Italiaanse eenheidsstrijders in 1870 het Rome van de Heilige Stoel innamen, kon de Paus geen kant op. Als een soort verzoening stelde Mussolini het verdrag voor, maar vergeet ook niet dat de Italianen Katholiek zijn en het dus ook een politieke zet van Mussolini geweest kan zijn.

Voor het ontstaan van de heilige stoel moeten we iets verder terug. Rome heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in het Christendom. Niet in de laatste plaats omdat het Christendom is begonnen ten tijden van de Romeinen. Zo werd Petrus, apostel en de eerste Katholieke paus, in Rome gekruisigd en werd het Katholicisme onder keizer Constantijn voor het eerst bestempeld als godsdienst. In 380 werd het Christendom door keizer Theodosius I zelfs de enige officiële godsdienst van het Romeinse rijk. De bisschop van Rome nam in de jaren daarna een steeds belangrijkere rol aan. Uiteindelijk riep de bisschop Siricius zich voor het eerst echt tot paus uit, waarmee de traditie in Rome als woonplaats van de paus was geboren.

De zetel van de paus is tussen 1309 en 1379 tijdelijk verplaatst naar de Franse stad Avignon vanwege de vele onrusten in Rome. Dit wordt de Babylonische ballingschap van de paus genoemd en wordt gezien als een van de dieptepunten uit de geschiedenis van de Heilige stoel, omdat de paus in die tijd onder het gezag van de Franse koning stond.

Pas in 1417 was de volledige macht van de paus weer terug in Rome en stond Martinus V aan het roer. Herstel van het aanzien van de stad Rome en van de Heilige stoel was een van de prioriteiten die de opvolgende pausen hadden in die tijd.

Dat aanzien wilden de pausen herstellen met de bouw van nieuwe kerken en met het aantrekken van grote kunstenaars. In 1506 gaf paus Nicolaas V de opdracht tot de bouw van een nieuwe **Sint-Pietersbasiliek**. De oude basiliek stond er al sinds 324 en was toe aan vervanging. Verschillende architecten en kunstenaars hebben gewerkt aan de Sint-Pieter. Zo bedacht Bramantes het oorspronkelijke ontwerp, maar bracht Rafaël, Sangallo en Michelangelo nog enkele veranderingen aan. In 1629 werd de basiliek uiteindelijk ingewijd.

Om de basiliek te kunnen betreden, moet je eerst over het **Piazza San Pietro**. Dit plein is ontworpen door Gian Lorenzo Bernini en voltooid in 1667. De mooie zuilengalerij symboliseert de moederlijke armen van de katholieke kerk met bovenop 140 belangrijke heiligen.

Vanaf het plein kun je de façade van de basiliek bewonderen. Boven op de façade staan beelden van Jezus, Johannes de Doper en de apostelen (met uitzondering van Judas). De inscriptie op de gevel betekent: Ter ere van de Eerste der Apostelen. *Paus Paulus V Borghese, Pontifex Maximus van Rome in het jaar 1612 en het zevende jaar van zijn Pontificaat.*

Wie de basiliek betreedt, zal allereerst versteld staan van de grootte en het vele goud in de kerk. Er is veel te zien, neem vooral de tijd om alles rustig te bekijken. Vergeet vooral niet de **Pietà** van Michelangelo en het **Baldakijn** met haar prachtig versierde zuilen van Bernini.

OUD

Het pantheon is gebouwd in 27 v. Chr., maar in 150 volledig herbouwt. Het is een van de weinige Romeinse tempels die intact gebleven zijn.

KERK

Sinds 609 is het Pantheon een kerk. Je moet daarom niet al te hard praten en proberen bij een mis het pantheon niet te betreden.

GAT

Het pantheon is bekend om het gat in haar reusachtige koepel. Het is een meesterwerk van de Romeinen en had als doel de koepel 'soepel' te houden, waardoor het aardbevingen kan overleven.

GRAF

Je vindt er graven van bekende Italianen. Zo ligt de kunstenaar Rafaël en de eerste Italiaanse koning Vittorio Emanuele II hier begraven.

Pantheon

Appia Antica

ONTSPANNING

In tegenstelling tot bijvoorbeeld *Villa Borghese* moet je voor een bezoek aan het **Parco Appia Antica** wel een echt middag vrijhouden. Door dit reusachtige park (3400 hectaren) loopt de duizend jaar oude weg **Via Appia Antica** en vind je verschillende Romeinse ruïnes.

De weg is in opdracht van de Romeinse politicus Appius Claudius Caecus aangelegd in 312 v.Chr. en vormde de verbinding tussen Rome en Brindisi (*Puglia*).

Aan het begin van de weg, bij de **Porta San Sebastiano**, vind je veel oude catacomben. Deze kun je tegen betaling bekijken. Iets verderop vind je de **Chiesa di Santa Maria delle Pianta**. Deze heeft wel een erg bijzonder relikwie: de voetafdrukken van Jezus.

Het park kun je bereiken door met Metro A uit te stappen bij *Colli Albani*, wie naar de **Via Appia Antica** wilt, moet vanaf daar bus pakken.

MUSEA VAN ROME

Een bezoek aan Rome is niet compleet zonder een van de vele musea te hebben gezien. Er zijn meer dan genoeg schatten en voor ieder wat!

GESCHREVEN DOOR OLAF VAN MAAREN

Rome wordt vaak één groot openlucht museum genoemd. Dat is terecht, want er zijn zoveel prachtige monumenten en kerken die je zonder te betalen kunt bezoeken. In de betaalde musea van de stad vind je echter nog zoveel meer. De collecties zijn vaak -

- verzameld door rijke pausen en families, die door de eeuwen heen in de eeuwige stad gewoon hebben. In dit artikel bespreek ik onder andere het **Palazzo Barberini**, het **Capitolijns museum**, **Galeria Borghese** en het **Maxi**.

In het park **Villa Borghese** (p. ...) vind je het bekende museum **Galleria Borghese**. Hier is de kunstverzameling van kardinaal Scipione Borghese te vinden. Eveneens de stichter van het park. Scipione begon in 1608 aan zijn verzamling. Hij was een machtig man en de neef van een nog machteriger man: Paus Paulus V. Mede hierdoor kon hij in bezit komen van een aantal topstukken. Zo vind je er '*De zieke Bacchus*' (1593) van Caravaggio, '*Graflegging*' (1507) van Rafaël en '*Diana*' (1617) van Domenichino.

Maar de man die de collectie min of meer domineert is **Gian Lorenzo Bernini** (1598-1680). Op de begane grond vind je in vrijwel iedere kamer een meesterwerk van hem. Scipione heeft zoveel werken van hem gekregen, omdat hij een van de eerste en belangrijkste sponsors van de meester was. In zaal II vind je de '*David*', waarbij de kop van de David mogelijk een zelfportret van Bernini is. Een zaal verder vind je het prachtige beeld van '*Apollo en Daphne*'. Waarbij de smoorverliefde Apollo achter Daphne aan rent, die daarentegen de god Peneius smeekt hem tegen te houden. Peneius verandert haar vervolgens in een laurierboom. In zaal VI vind je verder '*Aeneas en Anchises*', die vluchten bij de Trojaanse oorlog.

Het museum is gesloten op maandag en alleen te bezoeken na een reservering. Doe dit optijd, want een reservering is vaak al enkele weken van te voren nodig.

PALAZZO BARBERINI

Voor wie van kunst uit de Italiaanse Renaissance houdt moet zeker naar **Galleria Nazionale d'Arte Antica** in het Palazzo Barberini aan de Via delle Quattro Fontane n. 13. Het gebouw waarin het museum zich bevindt is al prachtig! Grootheden als Bernini en Borromini hebben gewerkt aan het ontwerp voor paus Urbanus VIII (lid van de Barberini-familie). Je ziet bij aankomst meteen hoe bijzonder het ontwerp is en na het zien van zowel de trap van Borromini als Bernini ben je overtuigd: wauw!

Sinds 2006 bevindt zich het Nationaal museum voor Antieke Kunst in het Palazzo Barberini. Je vindt hier meesterwerken van Rafaël, Bernini en mijn grote favoriet Caravaggio. Ook het prachtige plafondfresco van Pietro di Cortano maakt het tot een bezoek waard.

Palazzo Barberini is gesloten op maandagen. De toegangsprijs is €8 p.p. (zonder korting).

Meer over het werk '*Judith & Holofernes*' van Caravaggio dat hangt in Palazzo Barberini? Er staat een artikel op Parla! Ga naar deitaliaanseschool.nl/parla om het stuk te lezen.

CAPITOLIJS MUSEUM

Wanneer je in Rome bent, bezoek je ongetwijfeld het Capitool. Vanaf daar wordt Rome al duizenden jaren bestuurd. Sinds 1471 wordt er op deze plek ook kunst verzameld. Hoewel de pausen ook voor dit museum een belangrijke bron waren, worden ook veel ontdekte schatten uit de 19e en 20e eeuw door de Italiaanse staat in dit museum tentoongesteld.

Het wellicht bekendste werk uit het museum is de **Lupa Capitolina** (Capitolijnse wolf), die het verhaal van de wolf en Romus en Remulus weergeeft. Lang werd gedacht dat dit beeld stamt uit de tijd van de Etrusken (500 v.Chr.), maar inmiddels weten we dat het beeld is gemaakt in de Middeleeuwen. Buiten op het plein vind je een kopie van het werk, al lijkt het beeld dan veel kleiner.

Het Capitolijns museum is gesloten op maandagen. De toegangsprijs is €15,- (zonder korting).

MAXXI

Wie meer houdt van moderne kunst, kan het MAXXI museum een bezoek waard zijn. MAXXI is een afkorting voor **Museo delle Arti del XXI secolo** (*museum voor kunst uit de XXIe eeuw*). Het museum stamt uit 2010 en bevat uiteraard zeer moderne werken met afwisselende tentoonstellingen.

Je vindt het museum in het noorden van Rome, *Via Guido Reni*. Een ticket kost €12 p.p. en is niet te bezoeken op maandagen.

VERDER..

Naast de genoemde musea vind je nog tal van andere interessante kunstcollecties in Rome. Zo hebben **Villa Spada** en zeker **Villa Doria Pamphili** (p. 32) een prachtige kunstcollectie. Ook kun je de Galleria Nazionale d'Arte Moderna een bezoek brengen als je houdt van moderne kunst (20e eeuw) of het Museo Nazionale Etrusco als je geïnteresseerd bent in het volk dat leefde aan het begin van het Romeinse rijk in Italië.

AFKOELING ROND ROME

HET IS MAAR WAT VAAK ERG WARM IN ROME EN WAT IS ER DAN LEKKERDER DAN AFKOELING TE ZOEKEN OP EEN VAN DE VELE STRANDEN? IN DIT ARTIKEL NEEM IK JE MEE NAAR ZES OVERHEERLIJKE PLEKKEN AAN HET WATER!

1. OSTIA

Het bekendste plekje aan zee dichtbij Rome is ongetwijfeld Ostia. Dat heeft mede te maken met het feit dat het zo goed verbonden is met de Italiaanse hoofdstad. Vanaf Piramide (metrolijn B) gaat er ieder kwartier een veredelde metro naar de kustplaats toe. Je bent er binnen een half uurtje en je kunt er gebruik van maken met de ov-pas uit Rome.

Ostia kent een lange boulevard met veel restaurantjes en winkeltjes. Op zich niks mis mee, maar het geeft wel aan hoe druk het er kan zijn. Ook zijn veel strandjes betaald. Deze kosten zo'n 8 euro voor een ligbedje met parasol per dag.

Tip: als je niet per se bij een boulevard hoeft te zitten, reis dan met het treintje door tot Cristoforo Colombo en pak daar bus 07 of 61. Deze neemt je mee langs de kust en stopt bij verschillende stranden (cancelli).

2. ANZIO

Een van mijn favoriete plekken ter afkoeling is de kust van Anzio & Nettuno. Deze twee dorpjes liggen op loopafstand van elkaar en hebben allebei een groot strand. Het is er - zeker in het voorjaar - niet ontzettend druk en er zijn veel vrije stranden te vinden. Daarnaast zijn het ook twee leuke dorpjes om een ijsje halen of wat eten zonder dat je meteen het gevoel hebt dat je op een toeristenoord beland bent.

2. BRACCIANO

Wie zegt dat een strand alleen bij zee kan zijn? Dichtbij Rome vind je het meer van Bracciano. Het kratermeer wordt omgeven door prachtige natuur en een paar authentieke dorpjes waaronder Bracciano zelf. Het water uit het meer is zo schoon dat het wordt gebruikt voor de wateraanvoer van Rome. Om het schoon te houden is het verboden om met gemotoriseerde voertuigen het water op te gaan, maar een moterboot heb je voor dit meer ook niet nodig.

Wanneer je met de trein in Bracciano aankomt, kun je eerst wat lopen in het dorpje zelf. Aanrader is vooral het uitzichtpunt over het meer en de omgeving. Vervolgens kun je vanaf het dorpje naar beneden lopen, waar je een strandje vindt. Het is niet enorm groot, maar er is altijd wel een plekje te vinden. Het is - zeker bij de toeristen - nog niet heel erg bekend.

Vanaf het treinstation Roma Ostiense gaat er ieder (half) uur een treintje richting het dorpje. Een kaartje kost €3,- en het duurt ongeveer 60 minuten.

4. WATERPARK

Oke, het is inderdaad geen strand, maar wel een plek om lekker af te koelen. Als je naast lekker wil bakken in de zon ook wat spanning zoekt, dan is zo'n aquapark nog niet zo'n slecht idee. Er is een groot aquapark te vinden in Rome: Hydromania (website). Het bad heeft vele glijbanen, die van simpel tot vrij spectaculair gaan. Tickets variëren tussen de €22,- in de zomer tot €20,- in het laagseizoen. En wie na 13:00 komt, krijgt de helft korting.

5. SANTA SEVERA

Net als Anzio en Nettuno is ook San Severa een heerlijke plek om uit te waaien op het strand. Op tien minuutjes van het station vind je het mooie strand, dat voor een groot deel bestaat uit vrije delen. Daarbij vallen de prijzen voor de bedjes nog mee in Santa Severa; al wisselen die wel. Een keer moest ik €4 betalen voor een middag, een andere keer €8. In het dorp kun je ook een bezoek brengen aan het Castello Santa Severa, waar je diverse musea vindt.

Santa Severa is perfect per trein bereikbaar. Neem vanaf Termini, Ostiense of Trastevere de trein richting Civitavecchia en stap uit bij Santa Severa. De reis duurt een uur en kost €4,-.

6. GAETA

Het is een verschrikkelijk mooi strand in een prachtig plaatsje, maar wel behoorlijk ver van Rome vandaan. Gaeta ligt namelijk in de regio Campanië, tussen Napels en Rome in. Toch wil ik je dit plaatsje niet onthouden: het schiereiland heeft een prachtig middeleeuws dorp, een jachthaven en in de buurt zijn twee grotten: Pozzo del Diavolo en Pozzo della Chiavi.

Trastevere

WIJKJE

Wie een avondje lekker en goedkoop wilt eten, moet naar het wijkje **Trastevere** (langs de Tiber) gaan.

Naast de sfeer en het goede eten kun je ook veel zien in Trastevere. Zo vind je op het centrale plein **Piazza Santa Maria in Trastevere** de **Basilica di Santa Maria**. Deze basiliek beschikt over een prachtige Romaanse apsis.

Iets verderop vind je de **Villa Farnesina**, waar je de fresco's van de Rafaël tegen een kleine vergoeding kunt bewonderen.

Wanneer de avond is ingeluid, wordt het pas echt druk in de wijk. De vele toeristen worden afgewisseld met de lokale studenten die afkomen op de vele barretjes, die relatief goedkoop hun bier en wijn aanbieden in een sfeervolle ambiance met vaak wat gezellige muziek!

PUZZELS

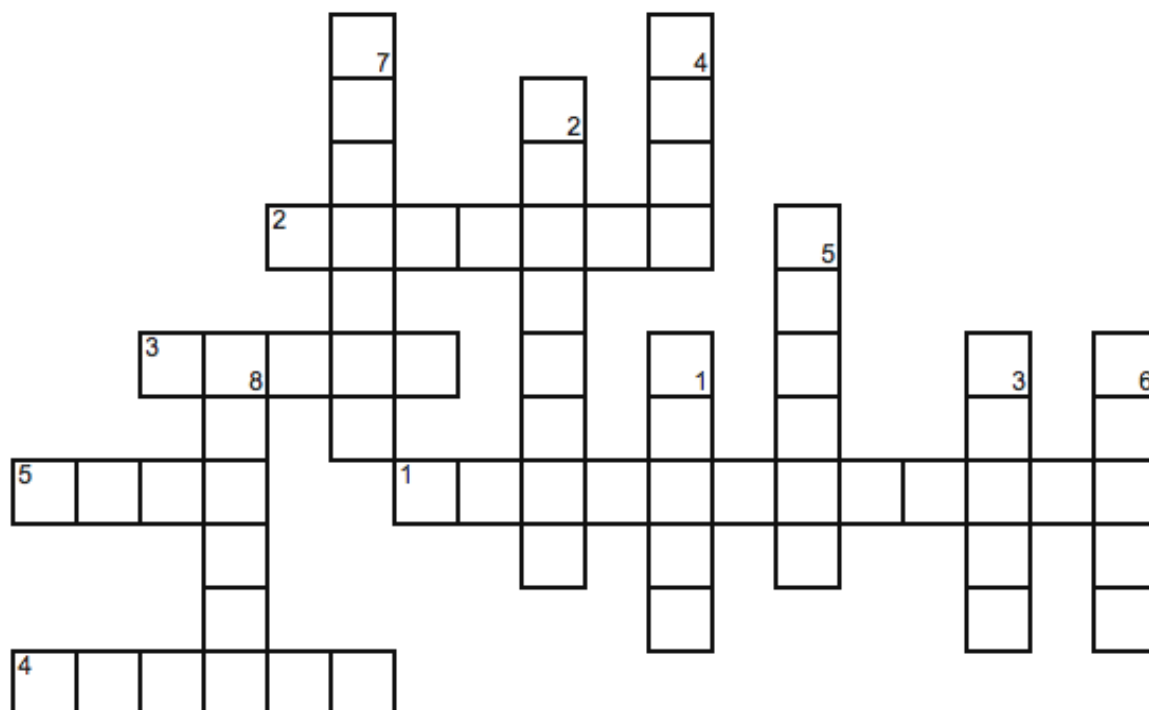
OLAF VAN MAAREN

Het Falo Magazine zou niet compleet zijn zonder haar puzzels en ook deze editie telt weer twaalf verschillende.

Ga lekker languit op je strandbedje of tuinstoel liggen en test je Italiaanse talent met enkele pittige tests. Is je honger na deze twaalf puzzels nog niet gestild? Download dan de app 'Falo Magazine' in de Appstore of de Google Playstore en speel nog veel meer puzzels.

In bocca al Lupo!

CRUCIVERBA

Bij een **cruciverba** [kroetsjieverba] (kruiswoordpuzzel) moet u het juiste antwoord op de vraag invullen in het schema hierboven. Let goed op of je horizontaal of verticaal moet schrijven. De puzzel is gemiddeld dat wil zeggen dat een Nederlandse beschrijving is gegeven en we een Italiaans woord zoeken.

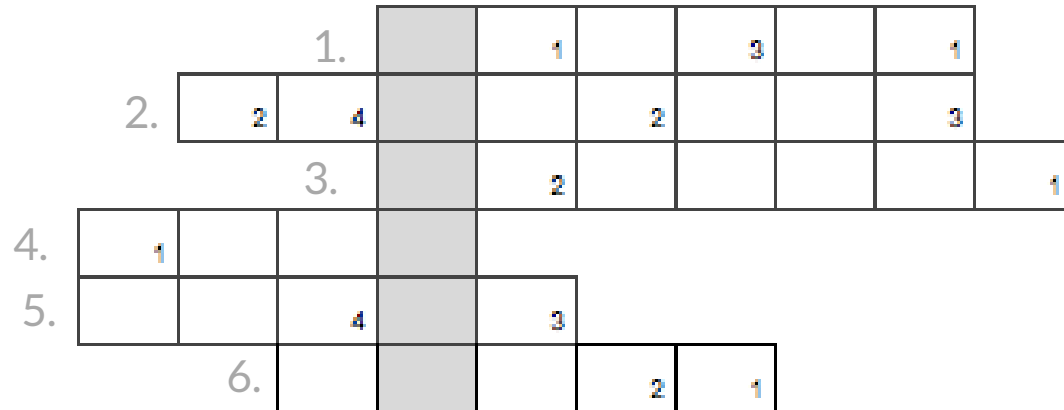
De antwoorden van deze puzzel vind je op: Bladzijde 61

Horizontaal

1. Eenwording van Italië
2. Regio in het noordwesten van Italië
3. Opsomming
4. Continent
5. Gebergte in oa. Italië en Zwitserland.

Verticaal

1. Goudgeel drankje
2. Iemand uit Verona
3. Krijg je door room te kloppen.
4. Dit legt een kip
5. Echtgenoot
6. Dier van de 'big 5'
7. Iemand die ergens op vakantie is.
8. Het begin

FILIPPINE

Bij een Filippine moet je (Italiaanse) woorden raden aan de hand van een omschrijving. Daarbij geldt dat gelijke cijfers staan voor gelijke letters. Maar let op: stel 1 = A wil niet zeggen dat op iedere plek waar een 'A' hoort een 1 staat. Wanneer je alle woorden correct hebt, verschijnt er in de grijze balk een woord.

1. Hans en Grietje, Sneeuwwitje en Roodkapje.
2. Europese taal
3. Reis
4. Langste rivier van Toscane
5. Glas
6. Waar je op kunt zitten.

Antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 61

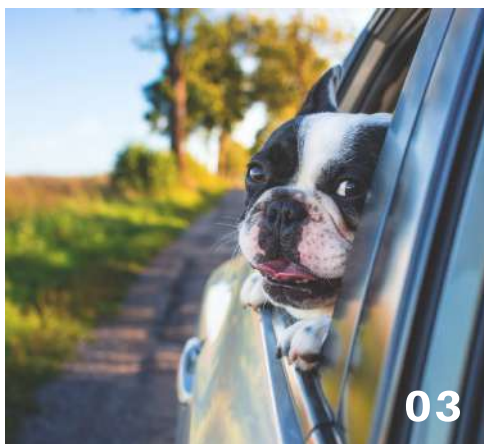
01

05

05

03

03

02

01

02

COS'È?

Bij een Cos'è? puzzel zoeken we een woord. Dit woord kunt u maken door van ieder afgebeeld object één letter van het Italiaanse woord te nemen. De hoeveelste letter is aangegeven in de afbeelding. Werk van links naar rechts en van boven naar beneden.

Het thema is: **waar zijn de honden?**

We zoeken alleen zelfstandige naamwoorden, geen voorzetsels; in de keuken -> *cucina*.

Het antwoord:

— — — — —

De antwoorden van deze puzzel vind je op: Bladzijde 61

V O I T K C B A V S U B A R B E R I N I
H I I W E S D Y U U P K D M Q M F O Q Q
E V T L E R A G Y V H X U K L O P T W I
L V C T G Q M N U F M S V K R I X D C D
H N O R O O Q I P M E D E U N G G N P J
C B X N W R D O N I C R M X I G A C W A
B A X C A M I I Z I E R N X N A G A I V
G V E U C C Y O P V O T Z H I V E M L P
A F T M C B I G E M B O R Q N A C P K I
A D A P S E E T A M A I I O R R Z O S L
N X B E M Y S N A K A C S C E A P D P C
V M O M I A U M M V U N Y J B C E E A Y
H V R T R M T D X B I O U C T S E I G G
H A G T F S M W R L D V A E E U K F N D
U X H H B P D W P A R P E N L Y P I A O
O L E G N A L E H C I M R R Q E K O M T
D H S W H N O E H T N A P H T M I R O W
X Z E L Q Z A U A I F M T E A Q Y I S M
M C F H C P A L A Z Z O J P A R K A A A
T N J R Y N E W B O S R K E Y H Q D P E

RICERCA DI PAROLE

Een *ricerca di parole* spreekt redelijk voor zich: zoek de woorden die rechts van deze tekst staan in het letterweb hierboven. Ze kunnen horizontaal, verticaal of diagonaal te vinden zijn en van links naar rechts of rechts naar links.

De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 61

BARBERINI

BERNINI

BORGHESE

CAMPIDOGGIO

CAMPO DEI FIORI

CAPITALE

CARAVAGGIO

FARNESE

FORUM ROMANUM

MICHELANGELO

MUSEI

PALAZZO

PANTHEON

ROMA

SAN PIETRO

SPADA

SPAGNA

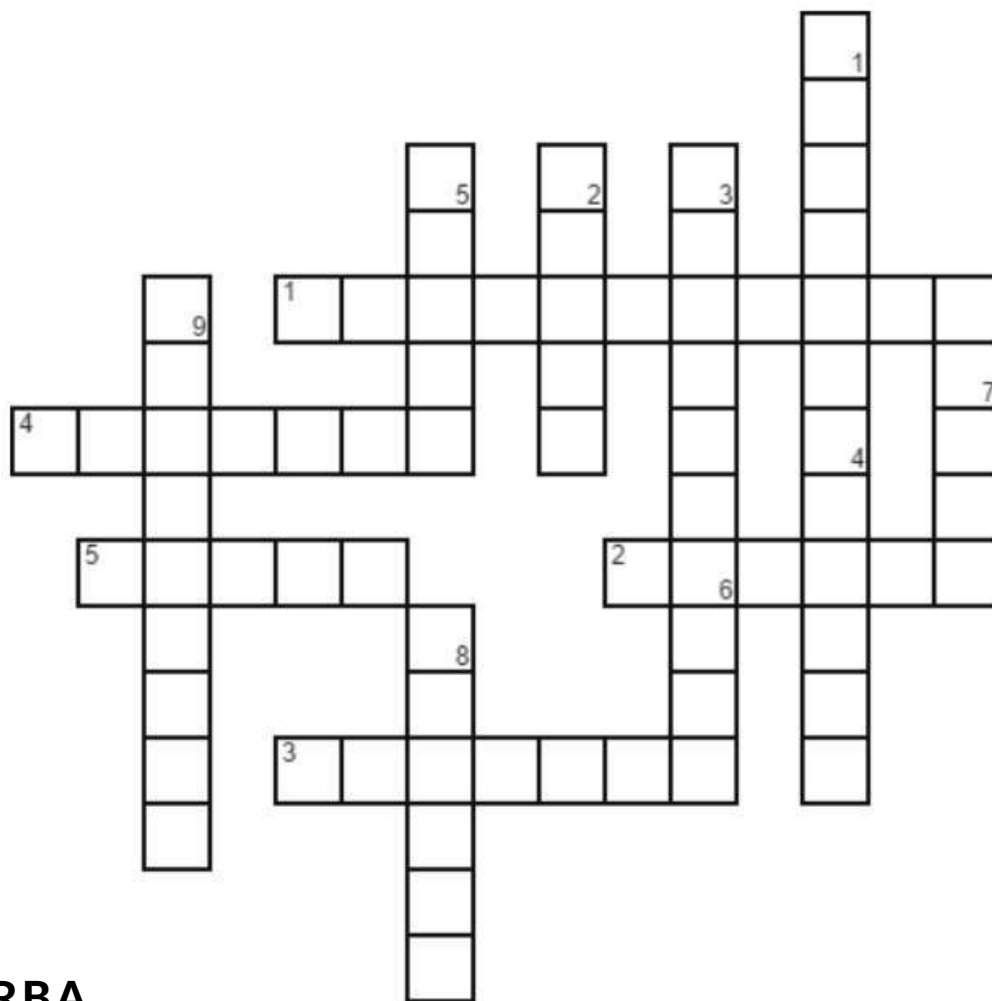
TERMINI

TRASTEVERE

TREVI

VATICANO

VITTORIO EMANUELE II

CRUCIVERBA

Hoe goed ben jij in de topografie van **europa**? In deze puzzel moet je de hoofdsteden van een aantal Europese landen benoemen. In het Italiaans uiteraard.

Bij een **cruciverba** [kroetsjieverba] (kruiswoordpuzzel) moet je het juiste antwoord op de vraag invullen in het schema hierboven. Let goed op of je horizontaal of verticaal moet schrijven. De puzzel is makkelijk dat wil zeggen dat een Nederlands woord is gegeven en we de Italiaanse vertaling zoeken.

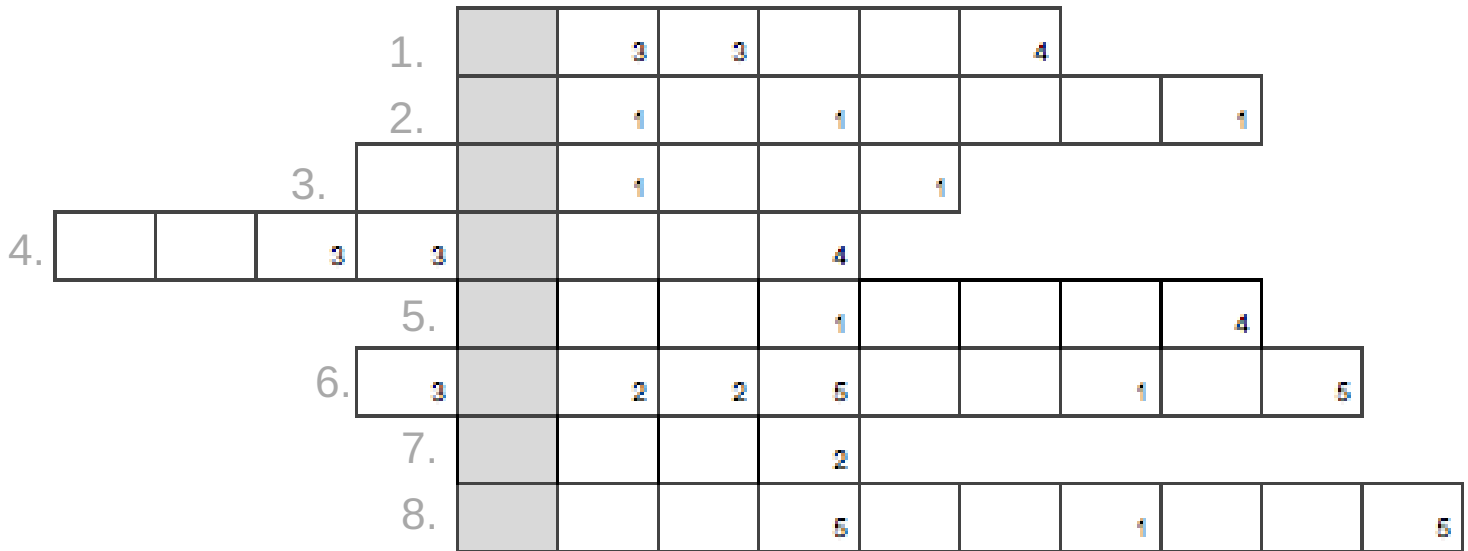
Horizontaal

1. Lussemburgo
2. Inghilterra
3. Germania
4. Portogallo
5. Svizzera

Verticaal

1. Turchia
2. Grecia
3. Irlanda
4. Spagna
5. Russia
7. Norvegia
8. Italia
9. Francia
10. Olanda

De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 61

FILIPPINE

Bij een Filippine moet je (Italiaanse) woorden raden aan de hand van een omschrijving. Daarbij geldt dat gelijke cijfers staan voor gelijke letters. Maar let op: stel 1 = A wil niet zeggen dat op iedere plek waar een 'A' hoort een 1 staat. Wanneer je alle woorden correct hebt, verschijnt er in de grijze balk een woord.

1. Hiermee kun je zien (één).
2. Regio in de teen van Italië,
3. Trek je om je voeten (één).
4. Doe je in je koffie of thee.
5. Gelovige
6. Belangrijkste kerksoort
7. Niet snel
8. Iemand die je iets leert.

Antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 61

R E G G I O C A L A B R I A A C Y B H K
 G E C B U P A H O D X W N N A V J E F I
 Y M Z R Y U A F J K U G E G L K O Z H N
 K J G I H H J L O Q O I L I M B T N J V
 U N M N G P D S E L S I M L A P P E E G
 H S P D K Q L C O R A I X O L E K R R G
 H F T I W K H B A R M I V P N R C I S M
 H A O S T A T L I M V O M A E U U F N G
 D K G I K N R H E F P I E N Q G S V T P
 T R I E S T E A S C L O S O N I R O T B
 O A Z S P Z G U A A Z M B S Q A P F X A
 A I Z E N E V R N D Z S P A S R S S N R
 A X A W W V U O O G F P C R S C P K D I
 T R X Y G F E L J M T O X L F S Z B S G
 T T A P D X D L J J A Q N V I A O C F U
 X W I C B H P L P C A O Z X C F P N C B
 U S A N S E R D C X I T Z I C S K I K Z
 A I R L X E M R M W P O E Z B X D I N H
 A E A E L O P C K O E O H O M Y N S V W
 C H H Z N E J Q E L A R F C C K G L X W

RICERCA DI PAROLE

Een *ricerca di parole* spreekt redelijk voor zich: zoek de woorden die rechts van deze tekst staan in het letterweb hierboven. Ze kunnen horizontaal, verticaal of diagonaal te vinden zijn en van links naar rechts of rechts naar links.

**De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 62**

MILANO

TORINO

VENEZIA

ROMA

BARI

REGGIO CALABRIA

BRINDISI

PESCARA

GENOVA

NAPOLI

CAMPOBASSO

CAGLIARI

FIRENZE

SIENA

PISA

AOSTA

BOLOGNA

TRIESTE

PALERMO

PERUGIA

CRUCIVERBA

Bij een **cruciverba** [kroetsjieverba] (kruiswoordpuzzel) moet u het juiste antwoord op de vraag invullen in het schema hierboven. Let goed op of je horizontaal of verticaal moet schrijven. De puzzel is moeilijk dat wil zeggen dat Italiaanse beschrijving is gegeven en we een Italiaans woord zoeken.

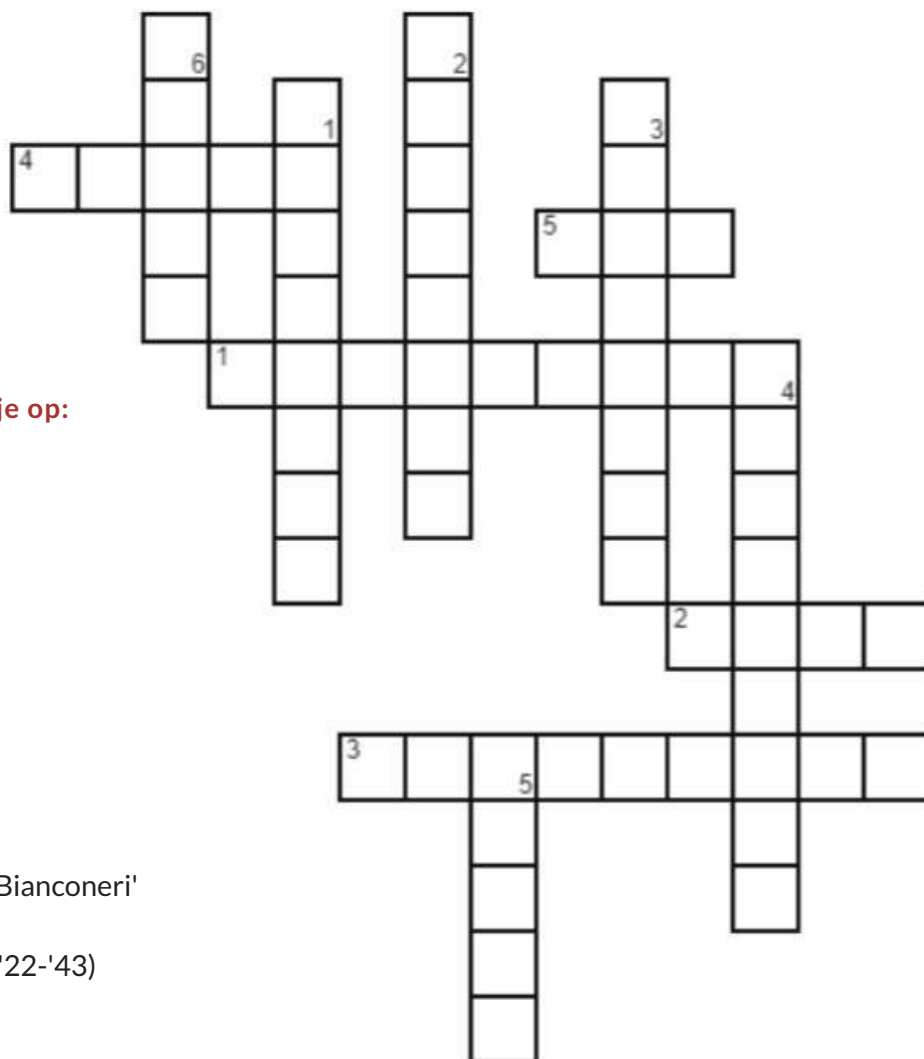
De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 62

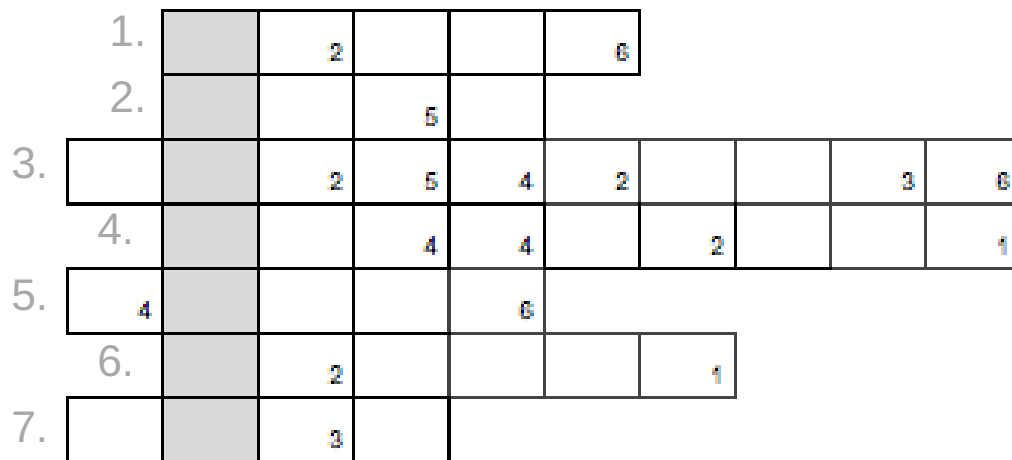
Horizontaal

1. Città dei Paesi Bassi
2. Capitale dell'Italia
3. La bibbia è un libro sacro ... (religione)
4. L'architetto della Fontana di Trevi
5. Il fratello del tuo padre

Verticaal

1. Le lange è una zona del ...
2. I giocatori di che squadra sono detti 'I Bianconeri'
3. Tredici, quattordici, ..
4. Il capo del Partito Nazionale Fascista ('22-'43)
5. Il presidente dell'America
6. Il contrario di freddo

FILIPPINE

Bij een Filippine moet je (Italiaanse) woorden raden aan de hand van een omschrijving. Daarbij geldt dat gelijke cijfers staan voor gelijke letters. Maar let op: stel 1 = A wil niet zeggen dat op iedere plek waar een 'A' hoort een 1 staat. Wanneer je alle woorden correct hebt, verschijnt er in de grijze balk een woord.

1. Arno, Rijn, Donau, Tiber
3. Vulkaan op Sicilië
3. Vooraanstaand persoon.
4. Vlek
5. Wat de meeste Italianen drinken in een bar.
6. Fan
7. Zout.

Antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 62

tsjiekliesta

08

kriesto

01

VIEOLIENIESTA

10

kwuartieëre

02

pariedzjie

04

01

COME SI DICE?

Wat zou het toch lekker zijn als we de woorden zouden schrijven zoals we ze uitspreken. Hier vind je vijf woorden die zo staan uitgeschreven. Kun jij ontrafelen welke woorden worden bedoeld? Samen vormen ze een woord door van ieder goed gespeld antwoord de aangegeven letter te nemen.

Het antwoord:

— — — — —

De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 62

COS'È?

Bij een Cos'è? puzzel zoeken we een woord. Dit woord kunt u maken door van ieder afgebeeld object één letter van het Italiaanse woord te nemen. De hoeveelste letter is aangegeven in de afbeelding. Werk van links naar rechts en van boven naar beneden.

Het thema van deze puzzel is: **op de weg.**

Het antwoord:

— — — — —

**De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 62**

O S I D A R A P X S U G Q H Z F E L C D
 F C B R Z H P E I U L Q F N J R R O E N
 E P Q N B K J L C J N A L Q A F P Z M O
 C L H I Y U Y P A Y N R Z G I Z R A G I
 W A A S W Q X O R U Q W E V H F X Q J F
 L M T T M P H E D O R R W E E V R I K H
 V I M T I G L Z I N P D V V B S K M L U
 B H X A O I T I N R T U S X X Y C S W Q
 E B D Y G L F Q A E S P E R A R E O Z R
 A E F I W I I P L F D R H U P S G B V N
 A P O U S E G C E N P O P D F A U F B O
 I N A W S C W U O I P A V D G F C X I Z
 E N C P P R O T E S T A N T E I P H B T
 I I C R O V K E N Y Z X G L E T D F B V
 G Z W I I F C K R G I G R L Q W W H I P
 R N K J O V W T D E X J O J D S Q O A Q
 D Z D S X X U K Z L D H W C C O P Q O D
 G S K X N K A B E L C E G M B Y C Y V I
 X J M M M P O O S D A U R G C V V J L S
 M O T R I F I E D B E Z Y C C U C B O M

RICERCA DI PAROLE

Een *ricerca di parole* spreekt redelijk voor zich: zoek de woorden die rechts van deze tekst staan in het letterweb hierboven. Ze kunnen horizontaal, verticaal of diagonaal te vinden zijn en van links naar rechts of rechts naar links.

**De antwoorden van deze puzzel vind je op:
Bladzijde 62**

BIBBIA
 CATTOLICO
 CARDINALE
 CIELO
 CREDERE
 GESU
 INFERNO
 PAPA

PARADISO
 PREGARE
 PROTESTANTE
 RELIGIONE
 SPERARE
 VESCOVO

Antwoorden

Hier vind je alle antwoorden van de puzzels in dit magazine. Is het een beetje gelukt?

Cruciverba blz. 49

Orrizontale: 1. Risorgimento 2. Liguria
3. Lista 4. Europa 5. Alpi

Verticale: 1. Birra 3. Veronese 3. Panna
4. Uova 5. Moglie 6. Leone 7. Turista
8. Inizio

Filippine blz. 50

			F	A	V	O	L	A	
I	T		A	L	I	A	N	O	
			V	I	A	G	G	I	A
A	R	N	O						
V	E	T	R	O					
			S	E	D	I	A		

Antwoord: **Favore**

Cos'è blz. 51

1. Cuore (Hart) 2. Lenzuolo (Laken).
3. Braccia (Arm) 4. Macchina (Auto)
5. Spiaggia (Strand) 6. Bosco (Bos)
7. Letto (Bed) 8. Montagne (Bergen)

Antwoord: **Cucciolo** (*Puppie*)

Ricerca di parole blz. 52

Cruciverba blz. 53

Orrizontale: 1. Lussemburgo
2. Londra 3. Berlino 4. Lisbona 5.
Berna

Verticale: 1. Ankara
2. Atene 3. Dublino 4. Madrid
5. Mosca 6. Oslo 7. Roma 8. Parigi
9. Amsterdam

Filippine blz. 54

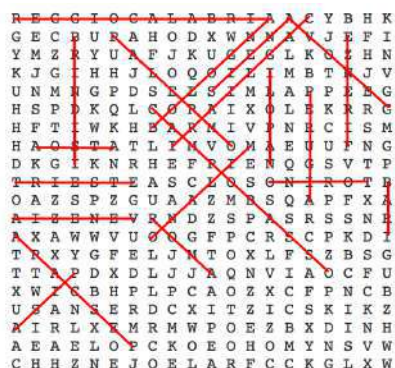
			O	C	C	H	I	O	
			C	A	L	A	B	R	I
		S	C	A	R	P	A		
Z	U	C	C	H	E	R	O		
			I	S	L	A	M	I	C
		C	A	T	T	E	D	R	A
			L	E	N	T	E		
			I	N	S	E	G	N	A

Antwoord: **Occhiali** (*bril*)

Antwoorden

Hier vind je alle antwoorden van de puzzels in dit magazine. Is het een beetje gelukt?

Ricerca di parole blz. 55

Come si dice blz. 58

1. Ciclista
2. Cristo
3. Violinista
4. Parigi
5. Quartiere

Cos'è blz. 59

1. Macchina (auto)
2. Autobus (bus)
3. Incrocio (kruispunt)
4. tassi (taxi)
5. Semaforo (stoplicht)
6. Viale (Laan)
7. Bicicletta (Fiets)
8. Rotonda (Ronde)

Antwoord: **Cartello** ((verkeerd)bord)

Cruciverba blz. 56

Orrizontale: 1. Rotterdam
2. Roma 3. Cattolico 4. Salvi 5. Zio

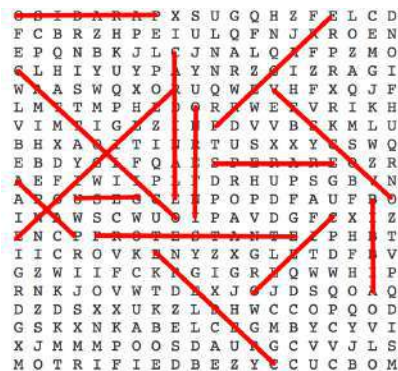
Verticale: 1. Piemonte 2. Juventus
3. Quindici 4. Mussolini 5. Trump
6. Caldo

Filippine blz. 57

	F	I	U	M	E	
	E	T	N	A		
P	R	I	N	C	I	P
	M	A	C	C	H	I
C	A	F	F	E		
	T	I	F	O	S	O
S	A	L	E			

Antwoord: **Fermata** (halte)

Ricerca di parole blz. 60

DEITALIAANSE.SCHOOL.NL

ARRIVEDERCI

FALO MAGAZINE 6 VERSCHIJNT EIND SEPTEMBER.

BLIJF TOT DIE TIJD OP DE HOOGTE:

